

Socialnämnden – extra möte

kallas härmed till sammanträde **onsdagen den 12 maj 2021 kl. 09:00 i Tunet, Folkets hus** för att behandla följande ärenden:

Eftersom sekretessären ska behandlas denna gång måste beslutande ledamöter vara närvarande på mötet. Ersättare eller föredragande kan inte heller delta via länk.

Ärende	Anteckningar	Sida
1. Justering av protokoll samt fastställande av dagordning		
2. Yttrande - Revisorernas rapport för år 2020 Dnr 00057-2021	Omedelbar justering	
3. PWC Grundläggande granskning 2020 Dnr 00065-2021		
4. Individärende Dnr 7587	Omedelbar justering	
5. Individärende Dnr 7588	Omedelbar justering	
6. Individärende Dnr 7589	Omedelbar justering	
7. Individärende Dnr 7590	Omedelbar justering	

Johanna Svärd
ordförande

Marianne Andersson
sekreterare

Om något saknas i handlingarna kontakta sekreteraren.

DEGERFORS KOMMUN**Revisorerna**

2021-04-19

Till

Kommunfullmäktige, Degerfors kommun
organisationsnummer 212000-1934**Revisionsberättelse för år 2020**

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer/revisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens bolag. Granskningen har utförts med stöd av sakkunniga från PwC som biträder revisorerna.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse för år 2020".

I vår revisionsberättelse för år 2019 konstaterade vi att flera av nämnderna visade ohörsamhet mot fullmäktiges ekonomiska ramar. Vi bedömde att socialnämnden uppvisade brister i sin styrning och kontroll av verksamheten. Socialnämnden redovisade även en mycket stor negativ budgetavvikelse. Nämnden klarade heller inte av att vidta nödvändiga åtgärder för att anpassa verksamheten till den ekonomiska ramen.

Med utgångspunkt i ovanstående uppmanade vi socialnämnden att vidta åtgärder för att i fortsättningen bedriva sina verksamheter inom den budgetram som fullmäktige fastställt. Vi uppmanade även kommunstyrelsen att stärka sin uppsikt som grund till att socialnämnden skulle vidta tillräckliga åtgärder för att bedriva sina verksamheter inom den ekonomiska ram som fullmäktige fastställt.

Vi konstaterade även att kommunstyrelsen och socialnämnden uppvisade brister som enligt god revisionssed ger grund för anmärkning. Eftersom 2019 var första året på en ny mandatperiod tillstyrkte vi, med stor tvekan, att ansvarsfrihet beviljas. *BM*

När vi nu summerar år 2020 kan vi utifrån vår granskning konstatera att socialnämnden även i år redovisar en mycket stor negativ budgetavvikelse med ett underskott om 45 491 tkr.

Den negativa prognosen för året som helhet anser vi att socialnämnden har känt till sedan tidigt av år 2020. Av vår granskning kan vi konstatera att socialnämnden trots en negativ prognos och våra uppmaningar inte har vidtagit tydliga och spårbara åtgärder för att minska underskottet. Socialnämnden har heller inte lyft frågan till kommunfullmäktige för information och möjlighet för fullmäktige att agera.

Den kraftiga negativa budgetavvikelsen för socialnämnden har bidragit till ett mycket dåligt ekonomiskt resultat för kommunen som helhet med ett underskott om 11 109 tkr. Utifrån socialnämndens bristande ansvarstagande avseende styrning och intern kontroll av ekonomin anser vi att det föranlett ekonomisk skada.

Utifrån vår granskning kan vi konstatera att det inte förrän på kommunstyrelsens sammanträde 2020-09-07 § 167, finns notering i kommunstyrelsens protokoll om åtgärder som kommunstyrelsen borde vidtagit gentemot socialnämnden, utifrån sin uppsiktsplikt. Detta anser vi är anmärkningsvärt då kommunen sedan år 2019 har ett underskott att återställa. Den uppmaning kommunstyrelsen 2020-09-07 § 167 riktade om att hålla budget gavs dock inte specifikt mot socialnämnden utan till samtliga nämnder. Socialnämnden har efter detta inte lyckats att minska det prognosticerade underskottet som följt nämnden under året.

De stora problem som socialnämndens resultat visade tidigt under året borde dessutom föranlett kommunstyrelsen att, inom ramen för sin uppsiktsplikt, lyfta frågan till kommunfullmäktige för krisbeslut redan i maj 2020. Då detta inte skedde förrän i september anser vi att kommunstyrelsens bristande uppsikt bidragit till den ekonomiska skadan. Den förstärkta uppföljningen av nämnderna som beslutades av kommunstyrelsen 2020-05-04 § 103, har varit verkanlös, då den inte föranlett några tydliga konkreta spårbara åtgärder från kommunstyrelsen.

Vår granskning av kommunstyrelsens uppsikt visar även att kommunstyrelsen visat brister inom ramen för sitt ansvar för den interna kontrollen. Vi bedömer att kommunstyrelsen i begränsad utsträckning fullgjort sitt ansvar utifrån det av kommunfullmäktige fastställda reglementet för intern kontroll.

I den extraordinära situation som eskalerade under 2020 angående socialnämndens ekonomi borde kommunstyrelsen, enligt revisorernas uppfattning, aktivt använt sig av kommundirektören och dennes kunskap om socialförvaltningen som ett sätt att åtgärda bristerna.

Vi bedömer, med utgångspunkt i kommunstyrelsens, socialnämndens och miljö- och byggnämndens måluppfyllelse, att styrelsen och nämnderna enbart delvis har bedrivit en ändamålsenlig verksamhet. När det gäller kultur- och utbildningsnämnden och servicenämnden kan vi inte göra någon bedömning utifrån måluppfyllelsen, då vi utifrån erhållna underlag inte kan se att nämnderna redovisar någon måluppföljning avseende nämndmålen. Med utgångspunkt i vår övriga granskning har vi inte identifierat några omständigheter som skulle ge oss *DNA*

anledning att anse att nämnderna inte delvis skulle ha bedrivit verksamheterna på ett ändamålsenligt sätt.

Vi uppmanar kultur- och utbildningsnämnden, servicenämnden och miljö- och byggnämnden att säkerställa att uppföljningen av verksamhetsmålen sker på ett tydligt sätt i samband med delårsbokslut och årsredovisning.

Vi bedömer, utifrån ekonomisk synpunkt, att kultur- och utbildningsnämnden, servicenämnden och miljö- och byggnämnden har bedrivit verksamheterna på ett i allt väsentligt tillfredställande sätt. Socialnämnden bedöms, som även kommenterats ovan, inte ha gjort detta. Kommunstyrelsen bedöms ha bedrivit sin egen verksamhet inom anvisad driftbudget men vi kan även konstatera att styrelsen inte har säkerställt att kommunens samlade verksamhet har bedrivits inom angiven budgetram. Vår sammanfattade bedömning är därför att kommunstyrelsen inte har säkerställt att den ekonomiska förvaltningen har skett på ett tillfredställande sätt.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll enbart delvis har varit tillräcklig. Styrelsen och nämnderna behöver säkerställa att fullmäktiges reglemente för intern kontroll följs och att nämnderna skapar en tydlig struktur och systematik för internkontrollarbetet.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med de finansiella mål fullmäktige uppställt. Kommunen har trots att den fått mycket medel kopplat till Covid-19 fortsatt problem att uppfylla de finansiella målen för god ekonomisk hushållning.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen delvis är förenligt med de verksamhetsmål fullmäktige uppställt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi riktar, utifrån redogörelsen ovan, en mycket allvarlig anmärkning mot kommunstyrelsen beträffande sin bristande uppsiktsplikt avseende ekonomi och intern kontroll under år 2020.

Vi avstyrker, utifrån redogörelsen ovan, att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för socialnämnden för brister i styrning och intern kontroll av ekonomin. Revisorerne bedömer att det på grund av dessa brister föranletts ekonomisk skada.

Vi tillstyrker, trots riktad anmärkning mot kommunstyrelsen, att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för kommunstyrelsen, kultur- och utbildningsnämnden, servicenämnden, bygg- och miljö- och byggnämnden samt de gemensamma nämnderna; folkhälsonämnden, gymnasienämnden, taxe- och avgiftsnämnden och överförmyndarnämnden och kommunens enskilda ledamöter i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2020. BWA

Degerfors kommun 2021-04-19

Björn Nordenhaag
Ordförande

Annica Blomgren
Vice ordförande

Elisabeth Sedeborn

Barbro Vindahl

Peter Eriksson

Bilagor:

- Revisorernas redogörelse, 2020
- Revisionsrapport – Granskning av årsredovisning 2020, PwC.
- Granskningsrapporter lekmanrevision (Degerforsbolagen AB, Degerforsbyggen AB, Degerfors Energi AB, Degerfors Industrihus AB)
- Revisionsberättelser (Degerforsbolagen AB, Degerforsbyggen AB, Degerfors Energi AB, Degerfors Industrihus AB)

Revisorernas redogörelse för år 2020

Revisorernas granskningsuppdrag utgår från kommunallagen, god revisionssed och fastställt revisionsreglemente. Av kommunallagen framgår att revisorerna skall granska all verksamhet och bedöma om verksamheterna sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som sker i nämnderna är tillräcklig.

Vi har under året genomfört granskningar i enlighet med vår revisionsplan. De sammanfattas på följande sätt:

Granskning av delårsrapport 2020

Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om i årsbudgeten och flerårsplanen. Vi har översiktligt granskat kommunens delårsrapport per 2020-07-31. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt ISA och god revisions sed i övrigt har. PwC har varit vårt biträde i granskningen och granskningsresultatet framgår av revisionsrapporten.

Resultat för perioden uppgår till ett underskott om 10 461 tkr (-2 399 tkr) och en prognos för helåret om ett underskott om 19 575 tkr. Jämfört med budget om ett överskott om 9 525 tkr innebär det en budgetavvikelse om 29 100 tkr.

Enligt prognosen kommer kommunen för andra året i rad inte att klara det lagstadgade balanskravet. Enligt kommunallagen ska ett negativt balanskravsresultat återställas inom tre år. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur regleringen ska gå till.

Revisorerna bedömer att:

- grundat på vår översiktliga granskning har det kommit fram omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsbokslutet för 2020, i allt väsentligt, inte fullt ut är upprättat i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet inte kommer att uppfyllas för år 2020.
- grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapportens återrapportering har det kommit fram omständigheter som ger oss anledning att anse att det prognostiserade resultatet inte är förenligt med de finansiella mål fullmäktige fastställt i budget 2020.
- grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapportens återrapportering har det kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att det prognostiserade resultatet för verksamhetsmålen bara delvis är förenligt med de verksamhetsmål fullmäktige fastställt i budget 2020.

Det prognostiserade resultatet för 2020 är negativt. Det är främst socialnämnden som har stora problem med att klara sin budgetram. Även kommunstyrelsen (- 3 400 tkr) och servicenämnden (- 1000 tkr) prognosticerar underskott mot budget. Vi har tidigare

påpekat att kommunens resultatnivåer är alltför låga för att kunna bidra till en god ekonomisk hushållning på längre sikt. Kommunens resultatnivåer har varit för låga under lång tid bakåt i tiden. Resultaten har räddats av olika engångsersättningar. Verksamheternas nettokostnadsutveckling har varit för hög i förhållande till utvecklingen av skatter och statsbidrag.

Kommunstyrelse och berörda nämnder måste vidta nödvändiga åtgärder för att i fortsättningen kunna bedriva verksamheterna på ett sätt som lever upp till kommunallagens krav på en god ekonomisk hushållning.

- Vi rekommenderar kommunstyrelsen att omgående tillse att hanteringen av medel från Migrationsverket rättas så att redovisningen blir korrekt i framtiden.
- Vi rekommenderar även att kommunstyrelsen arbetar fram en tydlig och hållbar plan för hur man ska komma i balans med ekonomin.

Granskning – Intern kontroll avseende ekonomistyrning

På vårt uppdrag har PwC gjort en granskning avseende om kommunstyrelsen har säkerställt en ändamålsenlig budgetprocess på kommunövergripande nivå samt om socialnämnden säkerställt en ändamålsenlig ekonomistyrning. Granskningen syftar även till att bedöma om den interna kontrollen inom de granskade områdena är tillräcklig.

Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen delvis säkerställt en ändamålsenlig mål- och budgetprocess på kommunövergripande nivå samt att socialnämnden delvis säkerställt en ändamålsenlig ekonomistyrning för den verksamhet den ansvarar för. Vår sammanfattande bedömning är att den interna kontrollen inom granskningsområdet inte har varit tillräcklig.

Granskningen visar att det finns styrprinciper och riktlinjer som reglerar hur budgetprocessen ska hanteras. Vi kan konstatera att det vid ingången av 2020 fanns obalanser i socialnämndens budget. Vi kan i vår granskning inte se att detta föranlett några konkreta åtgärder från socialnämnden eller kommunstyrelsens sida, vilket gör att vi bedömer att kommunens budgetprocess inte fungerar fullt ut.

Det finns inte några specifika dokumenterade ekonomistyrningsrutiner, utan utgångspunkten för ekonomistyrningen är främst kommunens styrmodell och de anvisningar som kommuniceras internt i samband med att rapporter ska tas fram.

Det finns rutiner för hanteringen av moms men eftersom det saknas heltäckande riktlinjer finns en risk att frågan blir personberoende och därmed sårbar. De manualer och hjälpfiler som har tagits fram är mer inriktade på de praktiska momenten och det görs ingen regelbunden egen kontroll av uppgifterna. När det gäller rutiner för redovisningen av moms samt statsbidrag hänförliga till flyktingverksamheten bedöms dessa vara tydliga.

Regelbunden uppföljning av socialnämndens ekonomi genomförs. Nämnden erhåller också regelbunden rapportering. För att uppföljnings- och prognosarbetet ska fungera **BN**

fullt ut krävs det enligt vår bedömning att den uppföljning som sker även resulterar i konkreta åtgärdsplaner och beslut. Socialnämnden har inte beslutat om några åtgärder till följd av den rapportering som nämnden erhållit under årets första tre kvartal, vilket vi anser borde ha skett. I detta har även kommunstyrelsen ett ansvar.

Utifrån granskningen resultatet lämnas följande rekommendationer:

- Att kommunens budgetprocess ses över för att säkerställa hur exempelvis avvikelser ska hanteras.
- Att ekonomistyrningsrutinerna dokumenteras.
- Att kommunen inför kontroller inom momshanteringen som säkerställer god intern kontroll.
- Att kommunen förtydligar hur avvikelser ska hanteras i sina styrprinciper.

Granskning – Kommunstyrelsens uppsiktsplikt

På vårt uppdrag har PwC gjort en granskning av kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Granskningen syftar till att bedöma om kommunstyrelsen uppsikt över nämndernas ekonomi och verksamhet är ändamålsenlig och tillräcklig.

Vår samlade bedömning är att kommunstyrelsens uppsikt över nämndernas ekonomi och verksamhet bara *delvis* är ändamålsenlig och tillräcklig.

Befintliga styrdokument anger direktiv om kommunstyrelsens ansvar för uppsiktsplikten avseende uppföljning av nämndernas ekonomi, verksamhet samt intern kontroll. Vi noterar att styrelsen har ställt krav på en utökad dokumenterad uppföljning från nämnderna sedan i maj, vilket stärker styrelsens möjlighet till uppsikt. Kommunstyrelsen har dock inte tagit något initiativ till dialog med någon av de nämnderna som under våren, enligt prognos för helår, visat på underskott.

Kommunstyrelsen har inte själv fastställt en beskrivning av hur styrelsens uppsiktsplikt ska utövas i kommunen och formerna för detta. Kommunens samlade internkontrollarbete utgör en del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Med bakgrund i ett bristande internkontrollarbete under tidigare år, kan vi konstatera att kommunstyrelsen inte fullgjort sitt ansvar utifrån vad kommunfullmäktige reglerat i kommunens reglemente för intern kontroll. Detta anser vi är anmärkningsvärt. Vi noterar dock att vissa förbättringsåtgärder vidtagits under hösten.

Informationsutbyte avseende nämndernas verksamheter och ekonomi bedömer vi främst sker i kommunalrådsgruppen. Det är viktigt att rutiner för informationsöverföring fastställs i de fall hela kommunstyrelsen inte medverkar samtidigt som styrelseledamöterna själva måste ta ansvar för att de tar del av information som berör kommunstyrelsen uppsiktsplikt.

Uppsiktsplikten anges vara ett återkommande ämne på kommunstyrelsens sammanträden men i protokollen saknas spårbarhet av detta. I de fall redovisningar visar på tydliga ~~BN~~

avvikelser, visar protokollsgranskningen att styrelsen inte aktivt utövar sin uppsiktsplikt och vidtar åtgärder förrän i september. Då uppmanas samtliga nämnder bland annat att ta sitt ansvar för budgetföljsamhet.

Direktiven om kommunstyrelsens rapportering till fullmäktige anser vi innehåller direktiv om att styrelsen ska informera om ärenden som är väsentliga för kommunen som helhet. Kraftiga avvikelser från budget anser vi är ett sådant ärende. Vi bedömer inte att kommunstyrelsen tagit ett tydligt ansvar för att tidigt informera kommunfullmäktige om det ekonomiska läget, då det inte skedde förrän på fullmäktiges sammanträde i september.

För att tydliggöra hur styrelsen fullgör sin uppsiktsplikt visar granskningen att det finns en efterfrågan av att styrelsen ska presentera detta i en årlig rapport till fullmäktige. Vi noterar även att det finns önskemål om återkommande utbildning av förtroendevalda.

Utifrån granskningens resultat lämnar vi följande rekommendationer:

- Utveckla arbetet med uppsiktsplikten i syfte att klargöra vad som ingår i ansvaret kring uppsiktsplikten, vad den ska omfatta och även hur styrelsen ska arbeta strategiskt, systematiskt och rent praktiskt med uppsikten på ett sammanhållet sätt i koncernen. Genom ett mer formaliserat uppsiktsarbete i en dokumenterad strategi/årshjul får styrelsen även en modell som lägger en grund för kontinuitet över mandatperioder.
- Tydliggör och dokumentera hur styrelsen ska säkerställa informationsöverföring inom kommunstyrelsen och underlätta varje ledamots möjlighet att fullgöra sin uppsiktsplikt. Varje ledamot har också ett eget ansvar att aktivt ta del av information som är tillgänglig.
- Utveckla en systematisk dialog med nämnderna. Uppsiktsplikten behöver inte bara vara av kontrollerande karaktär utan kan med fördel även inrymma strategiska utvecklingsfrågor och samverkan. Dialogen bör dokumenteras för att öka spårbarheten och kopplingen till uppsiktsplikten.
- Säkerställ att styrelsens behandling av frågor kopplat till uppsiktsplikten också går att spåra i styrelsens protokoll. Detta avser framför allt styrelsens ställningstaganden och aktiva agerande, exempelvis i form av uppmaningar, då behov av åtgärder finns.
- Säkerställ att styrelsen tar sitt ansvar för internkontrollarbetet, med utgångspunkt i vad som anges i reglementet för intern kontroll. En första åtgärd är att säkerställa att den nya internkontrollmodulen nyttjas på avsett sätt i samtliga nämnder.
- Se över möjligheten för återkommande fortbildning för förtroendevalda.
- Gör en årlig redovisning till kommunfullmäktige avseende hur kommunstyrelsen fullgjort sitt ansvar för uppsiktsplikten. *BNA*

Granskning av årsredovisning 2020

Vi har granskat kommunens årsredovisning för 2020. Granskningen har utförts enligt god revisions sed. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett risk- och väsentlighetsperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Vår bedömning utifrån granskningens revisionsfrågor presenteras nedan:

Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?

Grundat på vår granskning har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att årsredovisningen inte lämnar upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever inte upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2020.

Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Grundat på vår granskning av årsredovisningens återrapportering har det framkommit omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2020. Kommunen har trots att de fått mycket medel kopplat till Covid-19 fortsatt problem att uppfylla de finansiella målen för god ekonomisk hushållning.

Grundat på vår granskning av årsredovisningens återrapportering har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara delvis förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2020. Vi noterar att måluppfyllelsen baseras på en sammanvägd analys av nuvarande resultat, pågående och planerade aktiviteter, statistik, nyckeltal och omvärldsfaktorer. Transparensen i bedömningen kan med fördel öka.

Styrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2020. Bedömningen i årsredovisningen är att förutsättningar inte föreligger för att beskriva att kommunen har god ekonomisk hushållning.

Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vid granskningen av kommunens årsredovisning har inga väsentliga avvikelser noterats. Vi bedömer därför att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. *BN*

Grundläggande granskning av styrelsen och nämnderna, 2020

Syftet med den grundläggande granskningen är att ge revisorerna ett underlag för sitt uttalande i revisionsberättelsen. Granskningen fokuserar på om kommunstyrelsen och nämnderna har bedrivit en ändamålsenlig och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande verksamhet med tillräcklig intern kontroll.

Följande övergripande revisionsfråga har besvarats:

Har kommunstyrelsens och nämndernas förvaltning skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll?

Granskningen omfattade följande granskningsområden:

1. Styrning, kontroll och åtgärder.
2. Måluppfyllelse för verksamheten.
3. Måluppfyllelse för ekonomin

Efter genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen och nämnderna i olika grad behöver utveckla sitt arbete inom följande områden.

- att en verksamhetsplan och budget upprättas tidigt under året eller redan i slutet av föregående år.
- att samtliga mål kompletteras med mått och målvärden.
- att ekonomi, verksamhet och mål följs upp i enlighet med beslutade styrprinciper. Verksamhetsmål behöver följas upp i samband med delårsbokslut och inkludera prognos för helår.
- att tillräckliga åtgärder vidtas avseende ekonomi i balans och måluppfyllelse.
- att riskanalys dokumenteras i samband med upprättandet av interkontrollplanen.
- att en internkontrollplan upprättas årligen och tidigt under året eller redan i slutet av föregående år.
- att internkontrollplanen innehåller risker av olika slag.
- att åtgärder vidtas i samband med att avvikelser uppmärksammas inom ramen för den interna kontrollen.

Granskningens inriktning och omfattning

Granskningen har vad avser kommunen utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente.

Vårt anslag i budgeten har disponerats på det sätt som framgår av budgetavräkningen.

Vi har vid skilda tillfällen träffat och samtalat med förtroendevalda och tjänstepersoner inom kommunen. Inför vår ansvarsprövning anser vi att vi har haft en tydlig och proaktiv dialog med kommunstyrelsen och socialnämnden. *DN*

DEGERFORS KOMMUN
Revisorerna

Bilaga till revisionsberättelsen

I enlighet med kommunens revisionsreglemente har sakkunnigas revisionsrapporter löpande överlämnats till kommunfullmäktige. Revisionen har föranlett synpunkter av olika karaktär. Dessa har överlämnats till berörda nämnder. *BN*

Sida 7 av 7

Granskning av årsredovisning 2020

Degerfors kommun

Projektledare

Stina Björnram

Projektmedarbetare

Lisa Bergman

Innehållsförteckning

Inledning	3
Iakttagelser och bedömningar	5
Bedömningar utifrån revisionsfrågor	10
Rekommendationer	11 <i>BMA</i>

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för perioden 2020-01-01 – 2020-12-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2020.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande revisionella bedömningar:

Revisionsfråga	Kommentar	
Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?	Uppfyllt Enligt vår bedömning lämnar årsredovisningen tillräckliga upplysningar och verksamheten utfall, finansiering och dess ekonomiska ställning.	
Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?	Ej Uppfyllt Kommunen har fortsatta problem med stort underskott, socialnämndens underskott uppgår till hela 45,5 mnkr. I och med detta uppfyller man inga av de finansiella målen och det föreligger inte förutsättningar för att beskriva att kommunen har god ekonomisk hushållning utifrån uppföljningen av verksamhetsmålen.	
Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?	Uppfyllt Inga väsentliga avvikelser har noterats vid granskningen.	

BA

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen 11 kap. 19 § ska årsredovisningen lämnas över till fullmäktige och revisorerna snarast möjligt och senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser.

Enligt 4 kap 3 § LKBR ska årsredovisningens delar upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och kommunens eller landstingets ekonomiska ställning.

Kommunen skall formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga beskrivning ska lämnas till fullmäktige inför behandlingen av årsredovisningen. Denna granskning utgör underlag för det utlåtande som revisorerna ska lämna till fullmäktige.

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen.

Syfte och Revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen:

- Kommunallag (KL)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) *BN*

- Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer
- Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning

Avgränsning och metod

Avgränsning och inriktning har skett efter en bedömning av väsentlighet och risk. Till grund för bedömningen ligger bland annat resultatet av tidigare års granskning och förändringar i normgivningen avseende den kommunala redovisningen.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen med intressen i kommunen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

Granskningen kommer att utföras enligt god revisionssed med utgångspunkt i utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting" från Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen sker genom intervjuer, dokumentgranskning och granskning av räkenskapsmaterial.

Granskning av kommunens måluppfyllelse har genomförts i enlighet med Skyrevs rekommendation "RU Granskning av årsredovisning".

En översiktlig granskning av intern kontroll i system och rutiner vilka bedöms som väsentliga för den finansiella rapporteringen har genomförts.

Den granskade årsredovisningen fastställdes av kommunstyrelsen 2021-04-06 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2021-04-26.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef. *BNY*

Iakttagelser och bedömningar

Verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomisk ställning

Iakttagelser

Förvaltningsberättelse

Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) 4 kap 1§ framgår att en årsredovisning ska innehålla en förvaltningsberättelse. I 11 kap LKBR redogörs för vilka upplysningar som kommunen ska lämna i förvaltningsberättelsen. Dessa upplysningar omfattar:

- Översikt över verksamhetens utveckling
- Den kommunala koncernen
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- Händelser av väsentlig betydelse
- Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten
- God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning
- Balanskravsresultat
- Väsentliga personalförhållanden
- Förväntad utveckling

Av RKR's rekommendation R15 Förvaltningsberättelse framgår att förvaltningsberättelsen ska innehålla underrubriker som motsvarar de obligatoriska upplysningar som ska lämnas enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning. Vidare framgår vilka upplysningar som behöver lämnas under respektive rubrik.

Förvaltningsberättelsen innehåller kraven enligt LKBR och RKR's rekommendationer.

Årets balanskravsresultat uppgår till – 11,1 mnkr att jämföra med – 42,6 mnkr för 2019.

Driftredovisning

Årsredovisningen innehåller en driftredovisning i eget avsnitt. Det framgår delvis hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställs för den löpande verksamheten. Det förekommer vissa avvikelser då budgeten tas utan kapitalkostnader.

Investeringsredovisning

Årsredovisningen innehåller en investeringsredovisning i eget avsnitt. Investeringsredovisningen omfattar en samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet.

Bedömning

Grundat på vår granskning *har det inte* framkommit *några* omständigheter som ger oss anledning att anse att årsredovisningen inte lämnar upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever inte upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2020. *DNA*

God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har fastställt en budget 2020 med plan för 2021 – 2022 innehållande ett antal finansiella mål och verksamhetsmål.

lakttagelser

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens fem finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget för 2020. Bedömningen i årsredovisningen är att inga av målen nås för året 2020.

Finansiella mål	Utfall 2020	Måluppfyllelse
Årets resultat	Årets resultat ska under 2020 – 2022 uppgå till minst: 2020–1,0 % av skatteintäkter och generella statsbidrag 2021–1,5 % av skatteintäkter och generella statsbidrag 2022 - 2,0 % av skatteintäkter och generella statsbidrag	Resultatmålet nås inte för 2020. För 2020 är resultatet enligt budget högre än 1 %.
Lån	Inga nya lån ska tas under mandatperioden 2019 – 2022 för att finansiera investeringar i investeringsbudgeten för respektive år. Undantagna är finansieringen av nytt vattenverk och ny idrottshall.	Enligt kassaflödesanalysen är det ett positivt kassaflöde från den löpande verksamheten. Viss del av investeringarna kan därför sägas komma av egna medel men del finansieras med lån.
Investeringsnivån	Investeringsnivån ska under mandatperioden 2019 – 2022 uppgå till högst 105 mnkr. Undantagna är investeringar av nytt vattenverk och ny idrottshall med undervisningsbassäng.	Investeringsnivån för 2019 – 2020 är 56 842 tkr exklusive vattenverk. Eftersom stora investeringar planeras på Stora Valla tillsammans med planerade investeringar 2021 – 2022 kommer målet troligen inte att nås.
Soliditeten	Den 31 december, respektive år, under perioden 2020 – 2022 är målet att soliditeten ska uppgå till minst 30 %.	Målet om soliditet på 30 % nås inte 2020.
Skattesats	Skattesatsen ska vara oförändrad 22,30 kr under perioden 2020 – 2022.	Skattesatsen för 2021 har höjts med 0,70 kr och är därmed inte oförändrad.

BNA

Mål för verksamheten

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget 2020.

För 2020 har kommunfullmäktige beslutat om fem fokusområden för att styra arbetet i nämnder och förvaltningar under verksamhetsåret. De fem fokusområdena är Barns bästa, Äldres trygghet, Samhällsutveckling i framkant, Tillväxt i fokus och Ansvar för hållbar utveckling.

Lägesbedömningar/bedömningen av måluppfyllelse för respektive målområde görs utifrån en sammanvägd analys av nuvarande resultat, pågående och planerade aktiviteter, statistik, nyckeltal och omvärldsfaktorer. Den samlade bedömningen av måluppfyllelse symboliseras genom en trefärgad måluppfyllelsemetare. Röd innebär långt från måluppfyllelse, gul innebär på väg mot måluppfyllelse och grön att målet till största del är uppnått.

Av årsredovisningen framgår att framgår att 2 av 5 verksamhetsmålen bedöms som uppfyllda (gröna), och 3 av 5 mål är på väg mot måluppfyllelse (gula).

Fokusområde	Utfall 2020	Måluppfyllelse
Barns bästa	Måluppfyllelse indikatorer 50,1% och genomförda aktiviteter inom målområdet är till en övervägande del gröna enligt statusfördelning.	Gul – på väg mot måluppfyllelse
Äldres trygghet	Måluppfyllelse indikatorer 37,5% och genomförda aktiviteter inom målområdet är till en övervägande del gröna enligt statusfördelning.	Gul – på väg mot måluppfyllelse
Samhällsutveckling i framkant	Måluppfyllelse indikatorer 79,4% och genomförda aktiviteter inom målområdet är till en övervägande del gröna enligt statusfördelning.	Grön – Målet är till största del är uppnått
Tillväxt i fokus	Måluppfyllelse indikatorer 57,1% och genomförda aktiviteter inom målområdet är till en övervägande del gröna enligt statusfördelning.	Gul – på väg mot måluppfyllelse
Ansvar för hållbar utveckling	Måluppfyllelse indikatorer 84,4% och genomförda aktiviteter inom målområdet är till en övervägande del gröna enligt statusfördelning.	Grön – Målet är till största del är uppnått

Bedömningen i årsredovisningen är att förutsättningar inte föreligger för att beskriva att kommunen har god ekonomisk hushållning.

Bedömning

Grundat på vår granskning av årsredovisningens återrapportering har det framkommit omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2020. Kommunen har trots att de fått

ONA

mycket medel kopplat till Covid-19 fortsatt problem att uppfylla de finansiella målen för god ekonomisk hushållning.

Grundat på vår granskning av årsredovisningens återrapportering har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara delvis förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2020. Vi noterar att måluppfyllelsen baseras på en sammanvägd analys av nuvarande resultat, pågående och planerade aktiviteter, statistik, nyckeltal och omvärldsfaktorer. Transparensen i bedömningen kan med fördel öka.

Styrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2020. Bedömningen i årsredovisningen är att förutsättningar inte föreligger för att beskriva att kommunen har god ekonomisk hushållning. BNA

Rättvisande räkenskaper¹

lakttagelser

Vid granskningen av kommunens årsredovisning har inga väsentliga² avvikelser noterats.

Bedömning

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. *BM*

¹ Med räkenskaper menas sammanställda räkenskaper, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och noter.

² Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen med intressen i kommunen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

Bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Kommentar	
Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?	Uppfyllt Enligt vår bedömning lämnar årsredovisningen tillräckliga upplysningar och verksamheten utfall, finansiering och dess ekonomiska ställning.	
Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?	Ej Uppfyllt Kommunen har fortsatta problem med stort underskott, socialnämndens underskott uppgår till hela 45,5 mnkr. I och med detta uppfyller man inga av de finansiella målen och det föreligger inte förutsättningar för att beskriva att kommunen har god ekonomisk hushållning utifrån uppföljningen av verksamhetsmålen.	
Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?	Uppfyllt Inga väsentliga avvikelser har noterats vid granskningen.	

BMA

Rekommendationer

Utan att det påverkar vår bedömning ovan rekommenderar vi kommunstyrelsen att arbetar fram en tydlig och hållbar plan för hur man ska komma i balans med ekonomin. *DNA*

2021-04-19

Jan Nyström

*Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor*

Peter Aschberg

Uppdragsledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Degerfors kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 20 januari 2021. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

§ 64

Dnr 00057-2021

Revisorernas rapport för år 2020

Socialnämndens beslut

Beslut om yttrande behandlas vid extrainsatt socialnämnd. Datum meddelas senare.

Sammanfattning av ärendet

Revisorernas granskning av årsredovisning 2020, Revisionsberättelse för 2020 samt revisorernas redogörelse för 2020 lämnas till nämnden för yttrande.

Ordföranden har påbörjat ett underlag till yttrande som kommer att delges övriga ledamöter som ingick i nämnden 2019-2020 via e-post.

Beslut tas vid extra nämnd. Datum meddelas senare.

Sofie Martin, 0586-48202
Sofie.martin@degerfors.se

Synpunkter och förslag på PwC grundläggande granskning av styrelse och nämnder 2020

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens förslag till synpunkter och förslag på PwC granskningsiakttagelser.

Socialnämnden sänder beslut till kommunstyrelsen för godkännande.

Sammanfattning av ärendet

Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisorerna årligen ska granska alla styrelser och nämnder. Kommunstyrelsen och nämnderna ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste respektive organ bygga upp system och rutiner för styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa rutiner tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

PwC rekommendationer till Socialnämnd:

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer till socialnämnden:

- Säkerställ att riskanalys dokumenteras i samband med upprättandet av interkontrollplanen.
- Säkerställ att en internkontrollplan upprättas tidigt under året eller redan i slutet av föregående år.
- Säkerställ att en verksamhetsplan upprättas tidigt under året eller redan i slutet av föregående år.
- Säkerställ att åtgärder vidtas i samband med att avvikelser uppmärksammas inom ramen för den interna kontrollen.
- Säkerställ att vidta tillräckliga åtgärder avseende ekonomi i balans och måluppfyllelse.

Ärendet

Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisorerna årligen ska granska alla styrelser och nämnder. Kommunstyrelsen och nämnderna ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste respektive organ bygga upp system och rutiner för styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa rutiner tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Den översiktliga granskningen har skett genom dokumentanalys. I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2020. I övrigt se "syfte och revisionsfrågor".

Respektive granskningsområde bedöms med hjälp av signalsystem: **grön** (tillräckligt), **gult (delvis)** och **röd (otillräckligt)**.

Enligt rapporten från pwc har revisionen gjort granskningsiakttagelser. Revisorerna har gjort bedömningar som ska kommenteras till kommunstyrelsen. Gula och röda fält ska kommenteras med synpunkter och förslag.

PwC rekommendationer till Socialnämnd:

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer till socialnämnden:

- Säkerställ att riskanalys dokumenteras i samband med upprättandet av interkontrollplanen.
- Säkerställ att en internkontrollplan upprättas tidigt under året eller redan i slutet av föregående år.
- Säkerställ att en verksamhetsplan upprättas tidigt under året eller redan i slutet av föregående år.
- Säkerställ att åtgärder vidtas i samband med att avvikelser uppmärksammas inom ramen för den interna kontrollen.
- Säkerställ att vidta tillräckliga åtgärder avseende ekonomi i balans och måluppfyllelse.

Granskningsiakttagelser med gul och röd bedömning.

Revisionsfrågor		Bedömning	Notering från revisionen	Synpunkt/förslag Socialnämnd
1. Verksamhetsplan	a) Har nämnden antagit en plan för sin verksamhet?	GUL	Socialnämnden har en plan för sin verksamhet. Beslut om planen togs 2020-09-16 §85. Verksamhetsplanen är beslutad mycket sent.	Beslut på verksamhetsplan 2021 2021-03-16

4. Rapportering och åtgärder	d) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	RÖD	Socialnämndens mål bedöms i sin helhet som delvis uppfyllda vid delårsbokslutet. Flera av de indikatorer och aktiviteter förvaltningen skulle haft för att nå måluppfyllelse har inte kunnat genomföras på grund av Corona. Vidare framgår att fortsatt arbete kommer pågå under hösten för att nå samtliga mål. Några tydliga åtgärder har dock inte noterats av nämnden.	2020 berodde främst på covid-19 och vakanta cheftjänster. Flera indikatorer som inte gick att genomföras digitalt. 2021 är covid-19 situation bättre, vaccin är på väg. Indikatorer som endast kunde ske med fysiska träffar kommer kunna ske under 2021.
	e) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	GUL	Redan i februari redovisar nämnden ett prognostiserat underskott på ca 45 mnkr, som sedan varierat mellan 42 –46 mnkr resten av året. Under året har nämnden tagit beslut om vissa utredningar och tagit del av uppföljning kring detta. Konkreta beslut är beslut om personalneddragning inom hemtjänst §61 2020-05-28 samt utredningsuppdrag 2020-09-24 §102. Trots det ansträngda ekonomiska läget dröjer det, således, till nämndens sammanträde i maj förrän någon typ av åtgärd vidtas från nämndens sida. Vi kan inte se att nämnden beslutat om någon tydlig samlad åtgärdsplan för att minska det prognosticerade underskottet.	Januari 2020 gav socialnämnden uppdrag om att inkomma med en handlingsplan och åtgärdsplan med tanke på underskottet 2019. Socialnämnden tog beslut om att öppna ett stödboende för unga 200401 med syfte att sänka kostnader för institutionsplaceringar. 2021: Månatligen skriftliga rapporter med handlingsplan, tidsplan, uppföljning och åtgärder. Vid avvikelser vidtas omedelbara åtgärder. Åtgärder tagna i nämnd 210303, arbete pågår för att hitta ytterligare kostnadseffektiviseringar.
	f) Vidtar nämnden tillräckliga åtgärder för ökad måluppfyllelse?	RÖD	Det ekonomiska underskottet har ökat under året. Vi bedömer att socialnämndens åtgärder för ökad måluppfyllelse inte har varit tillräckliga.	Obudgeterade verksamheter under 2020 så som stödboende och BPSD-avdelning

			<p>Detta då måluppfyllelsen för verksamhetsmålen i årsbokslutet fortfarande är relativt låg och då nämnden överhuvudtaget inte har lyckats minska det prognosticerade ekonomiska underskottet.</p>	<p>avslutades till 2021 för att minska kostnadsläget. Måluppfyllelse delvis uppfyllda pga indikatorer som ej kunna genomföras digitalt.</p> <p>2021: Månatligen skriftliga rapporter med handlingsplan, tidsplan, uppföljning och åtgärder. Vid avvikelser vidtas omedelbara åtgärder.</p>
5. Måluppfyllelse	a) När nämnden uppsatta mål för verksamheten?	GUL	<p>I socialnämndens verksamhetsberättelse följs nämndens 16 nämndmål upp. Av 16 mål bedöms 7 som uppfyllda, (44%), 6 (38%) som ej uppfyllda, 1 (6%) som delvis uppfyllt och 2 (13%) saknar bedömning.</p>	<p>2020 berodde främst på covid-19 och vakanta cheftjänster. Flera indikatorer som inte gick att genomföras digitalt. Två mål saknar bedömning pga Kolada mått som ännu inte är inrapporterade.</p> <p>2021 är covid-19 situation bättre, vaccin är på väg. Indikatorer som endast kunde ske med fysiska träffar kommer kunna ske under 2021.</p>
	b) När nämnden uppsatta mål för ekonomin?	RÖD	<p>Nämndens bokslut 2020 slutar på ett underskott med 45,5 mnkr.</p>	<p>2021: Månatligen skriftliga rapporter med handlingsplan, tidsplan, uppföljning och åtgärder. Vid avvikelser vidtas omedelbara åtgärder.</p>
6. Intern kontroll	a) Finns en dokumenterad riskanalys för intern kontroll?	RÖD	<p>Enligt uppgift finns ingen dokumenterad riskanalys.</p>	<p>Socialnämnden upprättar en bilaga till interkontrollplan 2021 med väsentlighets- och riskbedömning. Kommer till socialnämnd 210602</p>

	b)Har nämnden antagit en plan för intern kontroll för innevarande år?	GUL	Nämnden har antagit en internkontrollplan för 2020, men väldigt sent under året, 2020-11-25 §132.	Internkontrollplan 2021 antagen 2021-03-16
	f)Vidtar nämnden vid behov åtgärder utifrån lämnad rapportering?	RÖD	Av rapporteringen framgår att brister finns i uppföljningen av timvikarier som uppnått 200 LAS dagar. Av protokoll noteras inga särskilda åtgärder av nämnden, utan nämnden godkänner rapporteringen 2021-02-10 §5.	Uppföljning varje nämnd med muntligrapport från bemanningsenhet. Socialnämnden beslutade 210428 att införa även skriftliga rapporter för att få en tydligare uppföljning. Skriftliga rapporter från och med 2021-06-02. Pågår utveckling av Internkontroll modul i stratsys för en tydligare uppföljning som även socialnämnden kan följa.

Konsekvensbeskrivning

Beslut berör inte barnperspektivet.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 5 maj 2021

Bilaga, Grundläggande granskning av styrelse och nämnder Degerfors Kommun 2020, PwC.

Sofie Martin
Ekonom

Marjo Koivumaa
Förvaltningschef

Beslut ska skickas till

Kommunstyrelsen
Socialchef
Ekonom

Grundläggande granskning av styrelse och nämnder

Degerfors kommun 2020

April 2021 för revisionsår 2020

Innehållsförteckning

Sammanfattning med rekommendationer	03
Inledning	05
Kommunstyrelsen	07
Socialnämnden	12
Kultur- och utbildningsnämnden	17
Servicenämnden	22
Miljö- och byggnämnden	27
Bilaga: Sammanställning av revisionsfrågor för alla revisionsobjekt	33

Sammanfattning

Sammanfattande revisionell bedömning

Granskningsområde	KS	SN	KU	SEN	MBN
Ändamålsenlighet	Gul	Gul	Ej bedömt	Ej bedömt	Ej bedömt
Ekonomiskt tillfredsställande	Grön	Röd	Grön	Gul	Grön
Intern kontroll	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul

Inledning

Inledning

Bakgrund

Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisorerna årligen ska granska alla styrelser och nämnder. Kommunstyrelsen och nämnderna ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste respektive organ bygga upp system och rutiner för styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa rutiner tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag till uttalande i revisionsberättelse. Följande övergripande revisionsfråga ska besvaras: **Har kommunstyrelsens och nämndernas förvaltning skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll?**

Granskningen omfattar följande granskningsområden:

1. Styrning, kontroll och åtgärder.
2. Måluppfyllelse för verksamheten.
3. Måluppfyllelse för ekonomin
4. Internkontroll

Nr (1) och (4) utgör underlag för att pröva om den interna kontrollen är tillräcklig. Övriga områden bildar underlag för att bedöma om förvaltningen sker på ett ändamålsenligt (2) och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt (3).

Revisionskriterier i granskningen utgörs främst av kommunallagen 6:6 och följsamhet till fullmäktiges uppdrag i form av mål och budget 2020.

Metod och avgränsning

Den översiktliga granskningen har skett genom dokumentanalys. I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2020. I övrigt se "syfte och revisionsfrågor". Respektive granskningsområde bedöms med hjälp av signalsystem: **grön (tillräckligt)**, **gult (delvis)** och **röd (otillräckligt)**.

Kommunestyrelsen

Sammanfattning - Kommunstyrelsen

Granskningsområde	Revisionell bedömning	Kommentar
Ändamålsenlighet <i>Baseras på revisionsfråga 5a</i>	Gul	Styrelsen kan delvis i rimlig grad verifiera att dess förvaltning utförts på ett ändamålsenligt sätt under år 2020. Av kommunstyrelsens verksamhetsberättelse bedöms 8 (50%) av målen som uppfyllda, 7 (44%) som delvis uppfyllda och ett mål (6%) som ej uppfyllt.
Ekonomiskt tillfredsställande <i>Baseras på revisionsfråga 5b</i>	Grön	Styrelsen kan i rimlig grad verifiera att förvaltningen skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2020. Kommunstyrelsens resultat för 2020 är ett överskott om 1 978 tkr.
Intern kontroll <i>Baseras på revisionsfråga 1a, 2a, 3a-c, 4a-f, 6a-f</i>	Gul	Den interna kontrollen hänförlig till nämndens förvaltning har delvis varit tillräcklig under år 2020.

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer till **kommunstyrelsen**:

- Säkerställ att ekonomi, verksamhet och mål följs upp i enlighet med beslutade styrprinciper. Av granskningen noteras att kommunstyrelsen inte följer upp målen i samband med delårsbokslutet 2020.
- Säkerställ att tillräckliga åtgärder vidtas för ökad målfyllelse.
- Säkerställ att en verksamhetsplan och budget upprättas tidigt under året eller redan i slutet av föregående år.
- Säkerställ att en internkontrollplan upprättas tidigt under året eller redan i slutet av föregående år.

Revisionsfrågor		Bedömning	Ev. noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har styrelsen antagit en plan för sin verksamhet?	Gul	Kommunstyrelsen har beslutat om en verksamhetsplan 2020, 2020-08-10 §147. Verksamhetsplanen är beslutad mycket sent.
2. Budget	a) Har styrelsen antagit en budget för sin verksamhet?	Gul	Kommunstyrelsen har beslutat om en internbudget 2020, 2020-05-04 §91. Budgeten reviderades 2020-10-05 §202. Budgeten är beslutad sent.
3. Mål	a) Finns mål formulerade för styrelsens verksamhet?	Grön	Av verksamhetsplanen framgår mål för kommunstyrelsens verksamhet. Kommunstyrelsen antog dessa mål §38 2020-03-02. Sent beslut.
	b) Finns mål formulerade för styrelsens ekonomi?	Grön	<i>“Kommunen har hållbara förvaltningsplaner som skapar god ekonomisk hushållning över tid”</i> Utöver det är en antagen budget ett ekonomiskt mål.
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Grön	Kommunstyrelsens samtliga mål består av både indikatorer med mått och målvärden samt aktiviteter som ska genomföras under respektive målområde. Målen anses vara till en övervägande del uppföljningsbara.
4. Rapportering och åtgärder	a) Har styrelsen upprättat direktiv/ instruktion för rapportering till nämnden?	Grön	Av beslutad styrmodell (2017-09-25) sker uppföljningen under året i form av månadsrapporter och delårsrapport. I månadsrapporterna lämnas en prognos och kommentarer kring verksamhet och ekonomi. Delårsrapporten, som görs per 31 juli, är en fördjupad rapport med uppföljning av mål, verksamhet och resultat.
	b) Sker rapportering enligt angivna direktiv?	Gul	Rapporteringarna avseende ekonomi sker i allt väsentligt enligt angivna direktiv, dock noterats att uppföljning av KS mål inte noteras i samband med KS delårsrapport.

Revisionsfrågor		Bedömning	Ev. noteringar
4. Rapportering och åtgärder	c) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse och resultat?	Gul	Rapporteringarna ger en tydlig redovisning avseende ekonomi. En fördjupad rapport med uppföljning av mål lämnas inte i kommunstyrelsens delårsrapport, vilket vi anser är en brist.
	d) Vidtar styrelsen tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Röd	Någon tydlig uppföljning av mål för verksamheten noteras inte i samband med delårsbokslut. Detta försvårar styrelsens möjlighet att vidta åtgärder i samband med rapportering och låg måluppfyllelse.
	e) Vidtar styrelsen tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Grön	Årsprognosen för kommunstyrelseförvaltningen var vid delårsbokslutet -3,4 mnkr. Av kommunstyrelsens månadsrapporter framgår att ett arbete pågår på förvaltningen för att minska kostnaderna. 2020-04-06 §66 tog kommunstyrelsen beslut om besparingsåtgärder inom KS. Vidare uppmanar KS 2020-09-07 §167 samtliga nämnder att hålla budget, detta beslut togs dock mycket sent.
	f) Vidtar styrelsen tillräckliga åtgärder för måluppfyllelse?	Gul	Vi bedömer åtgärderna som tillräckliga avseende ekonomi, detta då kommunstyrelsen redovisar ett positivt resultat vid årsbokslutet. Vi bedömer åtgärderna som delvis tillräckliga avseende mål, detta då kommunstyrelsen redovisar en relativt låg måluppfyllelse i bokslutet.
5. Måluppfyllelse	a) När styrelsen uppsatta mål för verksamheten?	Gul	Av kommunstyrelsens verksamhetsberättelse bedöms 8 (50%) mål som uppfyllda, 7 (44%) som delvis uppfyllda och 1 mål (6%) som ej uppfyllt.
	b) När styrelsen uppsatta mål för ekonomin?	Grön	Kommunstyrelsens resultat för 2020 är ett överskott om 1 978 tkr.

Revisionsfrågor		Bedömning	Ev. noteringar
6. Internkontroll	a) Finns en dokumenterad riskanalys för intern kontroll?	Gul	Av internkontrollplan framgår genomförd riskanalys. Det är samma risker i riskanalysen som reducerats till internkontrollplanen. Enligt uppgift är detta den internkontrollplan som beslutades tidigare år och inte blev genomförd.
	b) Har styrelsen antagit en plan för intern kontroll för innevarande år?	Gul	Kommunstyrelsen beslutade om en internkontrollplan, 2020-09-07 §168. Detta är ett mycket sent beslut.
	c) Är planen heltäckande, dvs. omfattar den förekommande risker av olika slag?	Grön	Internkontrollplanen innehåller risker/kontrollmoment av olika slag.
	d) Har styrelsen upprättat direktiv för rapportering av intern kontroll till nämnden?	Grön	Av internkontrollplan framgår att rapportering senast ska ske vid årets slut.
	e) Sker rapportering till styrelsen enligt direktiv?	Grön	Kommunstyrelsens tar del av redovisningen av internkontrollen för 2020 2021-03-02 §46. Av redovisningen framgår att inga avvikelser av större karaktär har identifierats.
	f) Vidtar styrelsen vid behov åtgärder utifrån lämnad rapportering?	-	Kommunstyrelsen godkänner redovisningen av internkontrollen för kommunstyrelsen 2020 2021-03-02 §46. Kommunstyrelsen vidtar inga ytterligare åtgärder.

Socialnämnden

Sammanfattning - Socialnämnden

Granskningsområde	Revisionell bedömning	Kommentar
Ändamålsenlighet <i>Baseras på revisionsfråga 5a</i>	Gul	Nämnden kan delvis i rimlig grad verifiera att dess förvaltning utförts på ett ändamålsenligt sätt under år 2020. I socialnämndens verksamhetsberättelse följs nämndens 16 nämndmål upp. Av 16 mål bedöms 7 som uppfyllda, (44%), 6 (38%) som ej uppfyllda, 1 (6%) som delvis uppfyllt och 2 (13%) saknar bedömning.
Ekonomiskt tillfredsställande <i>Baseras på revisionsfråga 5b</i>	Röd	Nämnden kan inte verifiera att förvaltningen skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2020. Nämndens bokslut 2020 slutar på ett underskott med 45,5 mkr.
Intern kontroll <i>Baseras på revisionsfråga 1a, 2a, 3a-c, 4a-f, 6a-f</i>	Gul	Den interna kontrollen hänförlig till nämndens förvaltning har delvis varit tillräcklig under år 2020.

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer till **socialnämnden**:

- Säkerställ att riskanalys dokumenteras i samband med upprättandet av interkontrollplanen.
- Säkerställ att en internkontrollplan upprättas tidigt under året eller redan i slutet av föregående år.
- Säkerställ att en verksamhetsplan upprättas tidigt under året eller redan i slutet av föregående år.
- Säkerställ att åtgärder vidtas i samband med att avvikelser uppmärksammas inom ramen för den interna kontrollen.
- Säkerställ att vidta tillräckliga åtgärder avseende ekonomi i balans och måluppfyllelse.

Revisionsfrågor		Bedömning	Ev. noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har nämnden antagit en plan för sin verksamhet?	Gul	Socialnämnden har en plan för sin verksamhet. Beslut om planen togs 2020-09-16 §85. Verksamhetsplanen är beslutad mycket sent.
2. Budget	a) Har nämnden antagit en budget för sin verksamhet?	Grön	Socialnämnden tog beslut om en internbudget 2019-12-11 §123.
3. Mål	a) Finns mål formulerade för nämndens verksamhet?	Grön	Socialnämnden har mål för sin verksamhet. Beslut om dessa togs 2020-04-01 §28. Detta är ett sent beslut.
	b) Finns mål formulerade för nämndens ekonomi?	Grön	“Kommunen har hållbara förvaltningsplaner som bidrar till en god ekonomisk hushållning över tid”. Utöver detta är antagen budget att betrakta som ekonomiskt mål.
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Grön	Målen enligt verksamhetsplan är till en övervägande del uppföljningsbara. Målen innehåller indikator och mål 2020. Ett antal mål följs upp genom aktiviteter.
4. Rapportering och åtgärder	a) Har nämnden upprättat direktiv/instruktion för rapportering till nämnden?	Grön	Beslutad styrmodell, se notering under <i>kommunstyrelsen</i> .
	b) Sker rapportering enligt angivna direktiv?	Grön	Rapportering sker i allt väsentligt enligt angivna direktiv. En fördjupad rapport med uppföljning av mål lämnas i delårsrapport.
	c) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse och resultat?	Grön	Rapporteringarna ger en tydlig redovisning avseende ekonomi och delårsrapporten fokuserar på resultat och måluppfyllelse avseende nämndmål.

Revisionsfrågor		Bedömning	Ev. noteringar
4. Rapportering och åtgärder	d) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Röd	Socialnämndens mål bedöms i sin helhet som delvis uppfyllda vid delårsbokslutet. Flera av de indikatorer och aktiviteter förvaltningen skulle haft för att nå måluppfyllelse har inte kunnat genomföras på grund av Corona. Vidare framgår att fortsatt arbete kommer pågå under hösten för att nå samtliga mål. Några tydliga åtgärder har dock inte noterats av nämnden.
	e) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Gul	Redan i februari redovisar nämnden ett prognostiserat underskott på ca 45 mnkr, som sedan varierat mellan 42 – 46 mnkr resten av året. Under året har nämnden tagit beslut om vissa utredningar och tagit del av uppföljning kring detta. Konkreta beslut är beslut om personalneddragning inom hemtjänst §61 2020-05-28 samt utredningsuppdrag 2020-09-24 §102. Trots det ansträngda ekonomiska läget dröjer det, således, till nämndens sammanträde i maj förrän någon typ av åtgärd vidtas från nämndens sida. Vi kan inte se att nämnden beslutat om någon tydlig samlad åtgärdsplan för att minska det prognosticerade underskottet.
	f) Vidtar nämnden tillräckliga åtgärder för ökad måluppfyllelse?	Röd	Det ekonomiska underskottet har ökat under året. Vi bedömer att socialnämndens åtgärder för ökad måluppfyllelse inte har varit tillräckliga. Detta då måluppfyllelsen för verksamhetsmålen i årsbokslutet fortfarande är relativt låg och då nämnden överhuvudtaget inte har lyckats minska det prognosticerade ekonomiska underskottet.
5. Måluppfyllelse	a) När nämnden uppsatta mål för verksamheten?	Gul	I socialnämndens verksamhetsberättelse följs nämndens 16 nämndmål upp. Av 16 mål bedöms 7 som uppfyllda, (44%), 6 (38%) som ej uppfyllda, 1 (6%) som delvis uppfyllt och 2 (13%) saknar bedömning.
	b) När nämnden uppsatta mål för ekonomin?	Röd	Nämndens bokslut 2020 slutar på ett underskott med 45,5 mnkr.

Revisionsfrågor		Bedömning	Ev. noteringar
6. Intern kontroll	a) Finns en dokumenterad riskanalys för intern kontroll?	Röd	Enligt uppgift finns ingen dokumenterad riskanalys.
	b) Har nämnden antagit en plan för intern kontroll för innevarande år?	Gul	Nämnden har antagit en internkontrollplan för 2020, men väldigt sent under året, 2020-11-25 §132.
	c) Är planen heltäckande, dvs. omfattar den förekommande risker av olika slag?	Grön	Planen innehåller kontrollmoment inom system och rutiner, finansiell kontroll, kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut.
	d) Har nämnden upprättat direktiv för rapportering av intern kontroll till nämnden?	Grön	Av beslutad internkontrollplan framgår att respektive kontrollmoment ska rapporteras till socialnämnd en gång per år i samband med årsbokslutet.
	e) Sker rapportering till nämnden enligt direktiv?	Grön	Nämnden tar del av uppföljning inom ramen för verksamhetsberättelsen. Av rapporteringen framgår att brister finns i uppföljningen av timvikarier som uppnått 200 LAS dagar.
	f) Vidtar nämnden vid behov åtgärder utifrån lämnad rapportering?	Röd	Av rapporteringen framgår att brister finns i uppföljningen av timvikarier som uppnått 200 LAS dagar. Av protokoll noteras inga särskilda åtgärder av nämnden, utan nämnden godkänner rapporteringen 2021-02-10 §5.

Kultur- och utbildningsnämnden

Sammanfattning - Kultur- och utbildningsnämnden

Granskningsområde	Revisionell bedömning	Kommentar
Ändamålsenlighet <i>Baseras på revisionsfråga 5a</i>	Ej bedömt	Någon uppföljning av kultur- och utbildningsnämndens mål har inte noterats/erhållits vid varken delårsbokslut och årsredovisning.
Ekonomiskt tillfredsställande <i>Baseras på revisionsfråga 5b</i>	Grön	Nämnden kan i rimlig grad verifiera att förvaltningen skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2020. Nämnden redovisar ett ekonomiskt överskott om ca 100 tkr varav 15 tkr i drift och 87 tkr i kapitaltjänst.
Intern kontroll <i>Baseras på revisionsfråga 1a, 2a, 3a-c, 4a-f, 6a-f</i>	Gul	Den interna kontrollen hänförlig till nämndens förvaltning har delvis varit tillräcklig under år 2020.

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer till **kultur- och utbildningsnämnden**:

- Säkerställ att ekonomi, verksamhet och mål följs upp i enlighet med beslutade styrprinciper. Av granskningen noteras att nämnden inte följer upp målen i samband med delårsbokslut och årsbokslut.
- Säkerställ att en verksamhetsplan upprättas tidigt under året eller redan i slutet av föregående år.
- Säkerställ att en dokumenterad riskanalys upprättas i samband med internkontrollplan.

Revisionsfrågor		Bedömning	Ev. noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har nämnden antagit en plan för sin verksamhet?	Gul	Kultur- och utbildningsnämnden antog en verksamhetsplan, 2020-09-02 §47. Verksamhetsplanen är beslutad mycket sent.
2. Budget	a) Har nämnden antagit en budget för sin verksamhet?	Grön	Kultur- och utbildningsnämnden antog en internbudget, 2020-03-25 §18.
3. Mål	a) Finns mål formulerade för nämndens verksamhet?	Grön	Nämnden tog beslut om nämndmål 2020, 2020-03-25 §19 och indikatorer 2020-06-10 §33. Detta är ett sent beslut.
	b) Finns mål formulerade för nämndens ekonomi?	Grön	Antagen budget är att betrakta som ekonomiskt mål.
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Grön	Nämndmålen har flera indikatorer med utsatt målvärde för 2020.
4. Rapportering och åtgärder	a) Har nämnden upprättat direktiv/instruktion för rapportering till nämnden?	Grön	Beslutad styrmodell, se notering under kommunstyrelsen.
	b) Sker rapportering enligt angivna direktiv?	Gul	Rapporteringarna avseende ekonomi sker i allt väsentligt enligt angivna direktiv. Någon uppföljning av mål har inte noteras i samband med delårsrapport och årsredovisning.

Revisionsfrågor		Bedömning	Ev. noteringar
4. Rapportering och åtgärder	c) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse och resultat?	Gul	Rapporteringarna ger en tydlig redovisning avseende ekonomi. En fördjupad rapport med uppföljning av mål lämnas inte i nämndens delårsrapport, vilket vi anser är en brist.
	d) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Röd	Någon tydlig uppföljning av mål för verksamheten noteras inte i samband med delårsbokslut. Detta försvårar nämndens möjlighet att vidta åtgärder i samband med rapportering och låg måluppfyllelse.
	e) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	-	Kultur- och utbildningsnämnden prognostiserar en budget i balans under året. Mot bakgrund av detta bedöms revisionsfrågan som ej tillämpbar.
	f) Vidtar nämnden tillräckliga åtgärder för ökad måluppfyllelse?	Gul	Nämnden prognostiserar en ekonomi i balans under året och redovisar ett överskott vid årsbokslut. Nämnden har inte följt upp verksamhetsmålen enligt angivna direktiv.
5. Måluppfyllelse	a) När nämnden uppsatta mål för verksamheten?	Ej bedömt	Någon uppföljning av kultur- och utbildningsnämndens mål har inte noterats/erhållits. Den uppföljning som sker i nämndens årsbokslut avser nämndens fyra prioriterade utvecklingsområden.
	b) När nämnden uppsatta mål för ekonomin?	Grön	Nämnden redovisar ett ekonomiskt överskott om ca 100 tkr.

Revisionsfrågor		Bedömning	Ev. noteringar
6. Intern kontroll	a) Finns en dokumenterad riskanalys för intern kontroll?	Röd	En dokumenterad riskanalys finns enligt uppgift inte.
	b) Har nämnden antagit en plan för intern kontroll för innevarande år?	Gul	Nämnden antog 2020-11-04 §66 en internkontrollplan för 2020, vilket är mycket sent under året.
	c) Är planen heltäckande, dvs. omfattar den förekommande risker av olika slag?	Grön	Planen innehåller 9 kontroller av olika slag.
	d) Har nämnden upprättat direktiv för rapportering av intern kontroll till nämnden?	Grön	Nämnden ska löpande eller senast i samband med årsredovisningens upprättande, skriftligt rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen till kommunstyrelsen.
	e) Sker rapportering till nämnden enligt direktiv?	Grön	Nämnden tar del av uppföljning 2021-03-24 §18. Bedömningen är att resultatet speglar den fas KUN befinner sig i och att mycket fungerar bra samtidigt som det finns utrymme för förbättringar. Vi noterar att det framgår förslag på åtgärder vid uppmärksammade brister.
	f) Vidtar nämnden vid behov åtgärder utifrån lämnad rapportering?	-	Kultur- och utbildningsnämnden godkänner redovisningen av internkontrollplan för 2020 2021-03-24 §18. Nämnden vidtar inga åtgärder utifrån rapporteringen.

Serviceenämnden

Sammanfattning - Servicenämnden

Granskningsområde	Revisionell bedömning	Kommentar
Ändamålsenlighet <i>Baseras på revisionsfråga 5a</i>	Ej bedömt	Någon uppföljning av servicenämndens mål har inte noterats/erhållits vid varken delårsbokslut och årsredovisning.
Ekonomiskt tillfredsställande <i>Baseras på revisionsfråga 5b</i>	Gul	Nämnden kan delvis verifiera att förvaltningen skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2020. Servicenämndens skattekollektiv har ett underskott på 51 tkr för 2020.
Intern kontroll <i>Baseras på revisionsfråga 1a, 2a, 3a-c, 4a-f, 6a-f</i>	Gul	Den interna kontrollen hänförlig till nämndens förvaltning har delvis varit tillräcklig under år 2020.

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer till **servicenämnden**:

- Säkerställ att en internkontrollplan upprättas årligen.
- Säkerställ att en plan för nämndens verksamhet upprättas.
- Säkerställ att samtliga mål kompletteras med mått och målvärden.
- Säkerställ att ekonomi, verksamhet och mål följs upp i enlighet med beslutade styrprinciper. Av granskningen noteras att nämnden inte följer upp målen i samband med delårsbokslutet och årsredovisning.

Revisionsfrågor		Bedömning	Ev. noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har nämnden antagit en plan för sin verksamhet?	Röd	Av vår protokollgranskning har beslut om någon plan för nämndens verksamhet inte noterats för 2020. Enligt uppgift finns ingen sådan upprättad.
2. Budget	a) Har nämnden antagit en budget för sin verksamhet?	Grön	2020-04-02 §17 tog nämnden beslut om en internbudget 2020, vilket är ett sent beslut.
3. Mål	a) Finns mål formulerade för nämndens verksamhet?	Grön	Nämnden tog beslut om nämndmål 2020-06-11 §44, vilket är ett sent beslut.
	b) Finns mål formulerade för nämndens ekonomi?	Grön	Antagen budget är att betrakta som ekonomiskt mål.
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Gul	Kopplat till målen finns mått och målvärden och ett antal ska följas upp genom aktiviteter som att "verka för". Dessa mål kan även med fördel kompletteras med mått och målvärden.
4. Rapportering och åtgärder	a) Har nämnden upprättat direktiv/instruktion för rapportering till nämnden?	Grön	Beslutad styrmodell, se notering under kommunstyrelsen.
	b) Sker rapportering enligt angivna direktiv?	Gul	Rapporteringarna avseende ekonomi sker i allt väsentligt enligt angivna direktiv. Någon uppföljning av mål har inte noterats i samband med delårsrapport och årsredovisning.

Revisionsfrågor		Bedömning	Ev. noteringar
4. Rapportering och åtgärder	c) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse och resultat?	Gul	Rapporteringarna ger en tydlig redovisning avseende ekonomi. En fördjupad rapport med uppföljning av mål lämnas inte i nämndens delårsrapport, vilket vi anser är en brist. En anledning till detta uppges vara att nämnden tog beslut om mål/indikatorer relativt sent under 2020 (2020-06-11 §44).
	d) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Röd	Någon tydlig uppföljning av mål för verksamheten noteras inte i samband med delårsbokslut. Detta försvårar nämndens möjlighet att vidta åtgärder i samband med rapportering och låg måluppfyllelse.
	e) Vidtar styrelsen tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Grön	Servicekommittén prognostiserar en avvikelse om -1 000 tkr vid delårsbokslutet. Beslut om sparåtgärder för 2020 togs redan under 2019, vid sammanträdet 2019-09-26 §86.
	f) Vidtar nämnden tillräckliga åtgärder för ökad måluppfyllelse?	Gul	Vi bedömer att nämndens åtgärder för ekonomi i balans som delvis tillräckliga, detta då underskottet har minskat under året. Nämnden har inte följt upp målen enligt angivna direktiv.
5. Måluppfyllelse	a) När nämnden uppsatta mål för verksamheten?	Ej bedömt	Någon uppföljning av servicekommitténs mål har inte noterats/erhållits.
	b) När nämnden uppsatta mål för ekonomin?	Gul	Servicekommitténs skattekollektiv har ett litet underskott på 51 tkr för 2020.

Revisionsfrågor		Bedömning	Ev. noteringar
6. Intern kontroll	a) Finns en dokumenterad riskanalys för intern kontroll?		E/T
	b) Har nämnden antagit en plan för intern kontroll för innevarande år?		Service-nämnden har enligt uppgift ingen internkontrollplan för 2020.
	c) Är planen heltäckande, dvs. omfattar den förekommande risker av olika slag?		E/T
	d) Har nämnden upprättat direktiv för rapportering av intern kontroll till nämnden?		E/T
	e) Sker rapportering till nämnden enligt direktiv?		E/T
	f) Vidtar nämnden vid behov åtgärder utifrån lämnad rapportering?		E/T

Miljö- och byggnämnden

Sammanfattning - Miljö- och byggnämnden

Granskningsområde	Revisionell bedömning	Kommentar
Ändamålsenlighet <i>Baseras på revisionsfråga 5a</i>	Ej bedömt	I årsrapporten lämnas en rapportering kring verksamhet under plan- och bygglagen, verksamhet under miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. Utifrån lämnad rapportering kan en bedömning av måluppfyllelsen som helhet inte göras.
Ekonomiskt tillfredsställande <i>Baseras på revisionsfråga 5b</i>	Grön	Nämnden kan i rimlig grad verifiera att förvaltningen skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2020. Nämnden redovisar ett positivt resultat om 18 tkr.
Intern kontroll <i>Baseras på revisionsfråga 1a, 2a, 3a-c, 4a-f, 6a-f</i>	Gul	Den interna kontrollen hänförlig till nämndens förvaltning har delvis varit tillräcklig under år 2020.

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer till nämnden:

- Säkerställ att internkontrollplanen innehåller risker av olika slag.
- Säkerställ att en dokumenterad riskanalys upprättas.
- Säkerställ att samtliga mål kompletteras med mått och målvärden.
- Säkerställ att ekonomi, verksamhet och mål följs upp i enlighet med beslutade styrprinciper.

Revisionsfrågor		Bedömning	Ev. noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har nämnden antagit en plan för sin verksamhet?	Grön	Bygg- och miljönämndens antog behovsutredningar och verksamhetsplan för år 2020 vid sammanträdet 2020-01-28.
2. Budget	a) Har nämnden antagit en budget för sin verksamhet?	Grön	Nämnden har inte antagit någon egen budget för 2020. Nämnden inkluderas enligt uppgift i styrelsens övergripande budget (miljö- och samhällsbyggnadsavdelningen).
3. Mål	a) Finns mål formulerade för nämndens verksamhet?	Grön	Nämnden har mål för sin verksamhet utifrån lagstiftning och nationella miljömål. Av nämndens dokument bygg- och miljönämndens miljömålsåtgärder 2020-2022 framgår aktiviteter som är kopplade till kommunfullmäktiges mål.
	b) Finns mål formulerade för nämndens ekonomi?	-	Något ekonomiskt mål har inte noterats.
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Gul	Bygg- och miljönämndens miljömålsåtgärder 2020-2022 som har koppling mot kommunfullmäktiges mål ska till övervägande del följas upp genom aktiviteter.
4. Rapportering och åtgärder	a) Har nämnden upprättat direktiv/ instruktion för rapportering till nämnden?	Grön	Beslutad styrmodell, se notering under kommunstyrelsen.

Revisionsfrågor		Bedömning	Ev. noteringar
4. Rapportering och åtgärder	b) Sker rapportering enligt angivna direktiv?	Gul	Miljö- och byggnämnden tar del av uppföljning i samband med delårsbokslut och årsrapport. Månatlig ekonomisk rapportering avseende miljö- och samhällsbyggnadsavdelningen sker enligt uppgift inom ramen för kommunstyrelsens månadsrapportering. Miljö- och byggnämnden tar dock inte del av månadsrapporteringar under 2020.
	c) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse och resultat?	Gul	I nämndens delårsrapport lämnas en rapportering kring verksamhet under plan- och bygglagen, under miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. Vidare lämnas en rapportering avseende ekonomi. I delårsrapport lämnas ingen prognos för måluppfyllelsen (d.v.s. hur många mål som kommer uppnås eller inte).
	d) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Röd	I nämndens delårsrapport lämnas en rapportering kring verksamhet under plan- och bygglagen, verksamhet under miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. Några tydligt vidtagna åtgärder av nämnden för ökad måluppfyllelse har inte noterats.

Revisionsfrågor		Bedömning	Ev. noteringar
4. Rapportering och åtgärder	e) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Ej tillämpbar	Prognosen för året ligger inom budget (miljö- och samhällsbyggnadsavdelningen) och prognostiserat resultat för miljö- och byggnämnden förväntas överensstämma med ekonomisk ram.
	f) Vidtar nämnden tillräckliga åtgärder för ökad måluppfyllelse?	Ej tillämpbar	Kan ej besvaras då mål för verksamheten inte kan bedömas eller jämföras.
5. Måluppfyllelse	a) När nämnden uppsatta mål för verksamheten?	Ej bedömt	I årsrapporten lämnas en rapportering kring verksamhet under plan- och bygglagen, verksamhet under miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. Utifrån lämnad rapportering kan en bedömning av måluppfyllelsen som helhet inte göras. Vi kan konstatera att nämndens förutsättningar för måluppfyllelse har påverkats negativt av pandemin.
	b) När nämnden uppsatta mål för ekonomin?	Grön	Nämnden redovisar ett positivt resultat om + 18 tkr.

Revisionsfrågor		Bedömning	Ev. noteringar
Intern kontroll	a) Finns en dokumenterad riskanalys för intern kontroll?	Röd	Enligt uppgift finns ingen dokumenterad riskanalys.
	b) Har nämnden antagit en plan för intern kontroll för innevarande år?	Grön	Nämnden har antagit ett kontrollmoment inför 2020 vid sammanträdet 2020-01-28.
	c) Är planen heltäckande, dvs. omfattar den förekommande risker av olika slag?	Gul	Planen innehåller ett område. Detta kan med fördel utökas till fler områden.
	d) Har nämnden upprättat direktiv för rapportering av intern kontroll till nämnden?	Grön	Nämnden ska löpande eller senast i samband med årsredovisningens upprättande, skriftligt rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen till kommunstyrelsen.
	e) Sker rapportering till nämnden enligt direktiv?	Grön	Nämnden tog del av uppföljning 2021-01-26 §3. Bygg- och miljönämnden anger att handläggningstiden för återrapportering till Livsmedelsverket skett i god tid efter inkomsten RASFF. (EU:s varningssystem om livsmedel)
	f) Vidtar nämnden vid behov åtgärder utifrån lämnad rapportering?	-	Nämnden vidtar inga ytterligare åtgärder utifrån lämnad rapportering.

Bilaga: Sammanställning av revisionsfrågor för alla revisionsobjekt

Sammanställning revisionsfrågor

Revisionsfråga	KS	SN	KU	SEN	MBN
1. Har nämnden antagit en plan för sin verksamhet?	Yellow	Yellow	Yellow	Red	Green
2. Har nämnden antagit en budget för sin verksamhet?	Yellow	Green	Green	Green	Green
3. Finns mål formulerade för nämndens verksamhet?	Green	Green	Green	Green	Green
4. Finns mål formulerade för nämndens ekonomi?	Green	Green	Green	Green	-
5. Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Green	Green	Green	Yellow	Yellow
6. Har nämnden upprättat direktiv/ instruktion för rapportering till nämnden?	Green	Green	Green	Green	Green
7. Sker rapportering enligt angivna direktiv?	Yellow	Green	Yellow	Yellow	Yellow

Sammanställning revisionsfrågor

Revisionsfråga	KS	SN	KU	SEN	MBN
8. Fokuserar rapportering på måluppfyllelse och resultat?					
9. Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?					
10. Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?			-		-
11. Är nämndens vidtagna åtgärder tillräckliga för att nå måluppfyllelse?					-
12. När nämnden uppsatta mål för verksamheten?			-	-	-
13. När nämnden uppsatta mål för ekonomin?					

Sammanställning revisionsfrågor

Revisionsfråga	KS	SN	KU	SEN	MBN
14.Finns en dokumenterad riskanalys för intern kontroll?				-	
15.Har nämnden antagit en plan för intern kontroll för innevarande år?					
16.Är planen heltäckande, dvs. omfattar den förekommande risker av olika slag?				-	
17.Har nämnden upprättat direktiv för rapportering av intern kontroll till nämnden?				-	
18.Sker rapportering till nämnden enligt direktiv?				-	
19.Vidtar nämnden vid behov åtgärder utifrån lämnad rapportering?	-		-	-	-

2021-04-19

Peter Aschberg
Uppdragsledare

Sara Ljungberg
Projektledare/utförare

pwc.se

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Degerfors kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.